

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

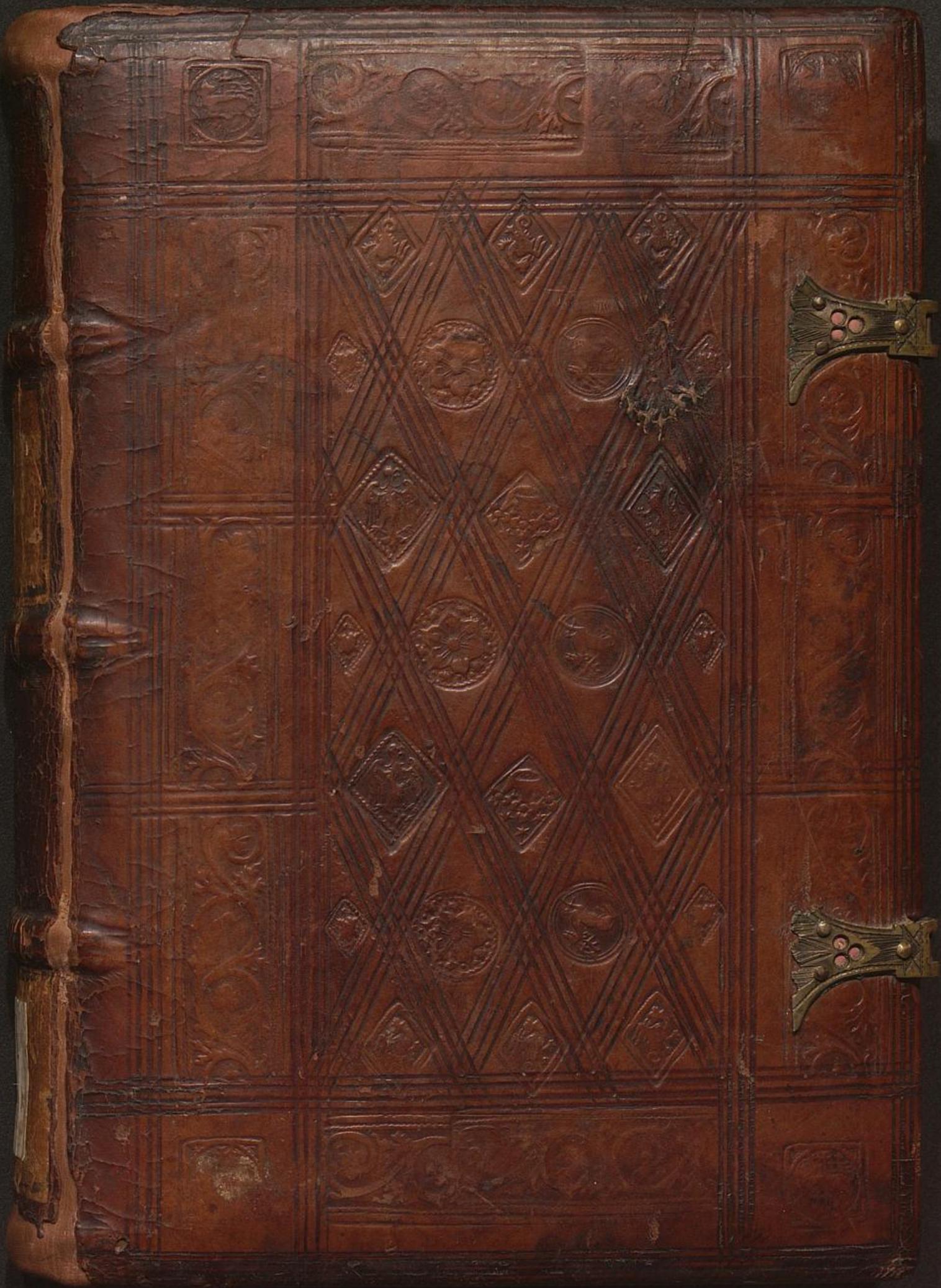
**Oratio Perelegans, Plvrimvmq[ue] fructuosa, & e
penetralibus sacra[rum] eruta literaru[m], De Conflventia
ecclesiastica atq[ue] co[n]cordia christiana loa[n]nis
Heymij Seligenstatensis**

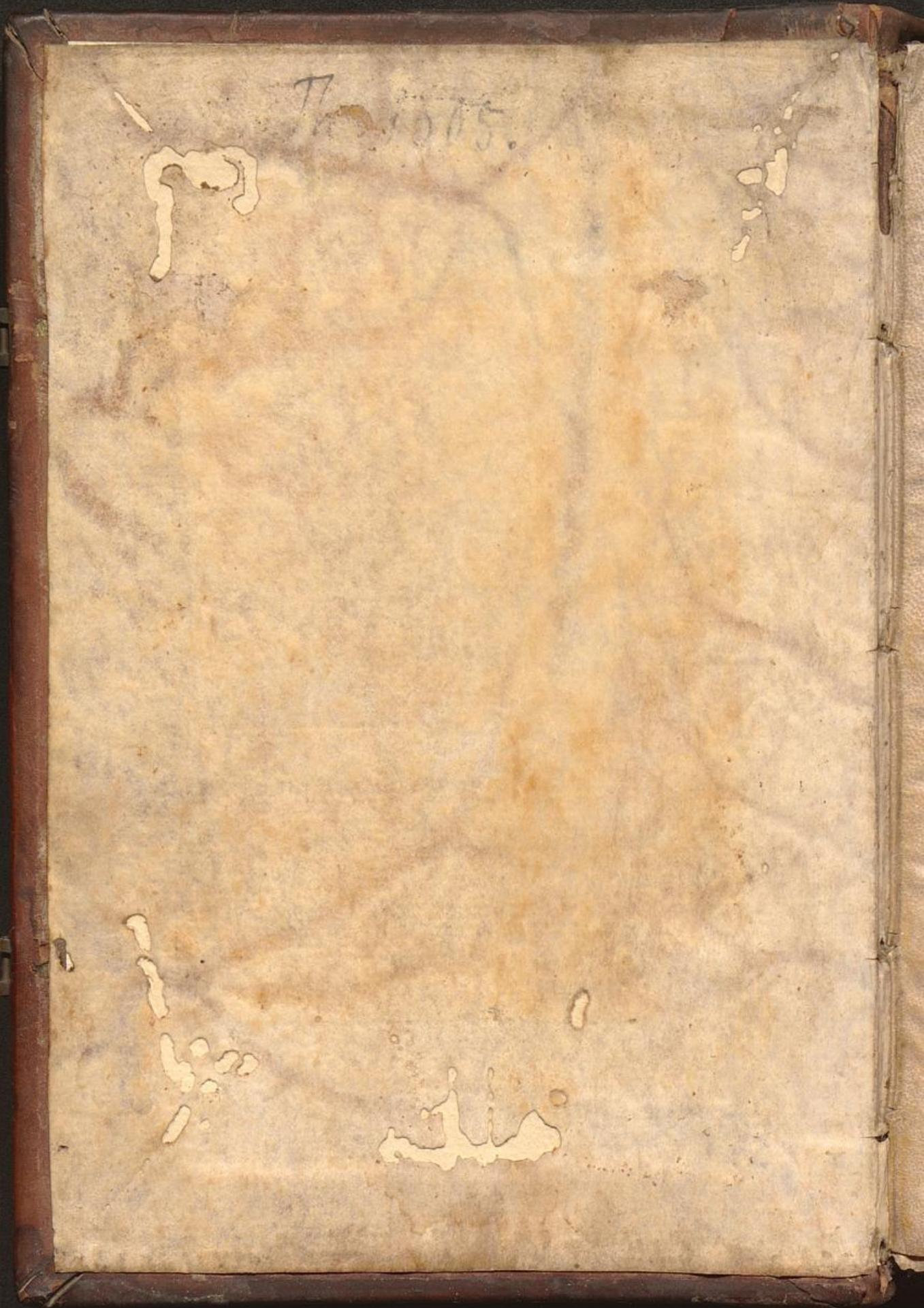
Heym, Johannes

Coloniæ, [1524]

VD16 H 3440

urn:nbn:de:hbz:466:1-35681

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEO STR. 21
PADERBORN

ORATIO

PER ELEGANS, PLVRIMVM,

q̄ fructuosa, & e penetalibus sacraꝝ eruta

literarū, De CONFLVENTIA

ecclesiastica atq̄ cōcordia chris-

tiiana Ioānis Heymij Ser-

ligenstensis, habita

Cōfluentię

in Capitulo fratrū

Prædicatoꝝ, prouinciae

superioris Germaniæ. Anno

M.D.XXIII, in festo

corporis Christi

ibidem celeb-

brato.

NEMO miret, nulli suspensis uultibus obstupescat
Ocandidi uiri, q̄ ego oīm minim⁹, & in diuinis l̄fis
 uix Neophitus, ex hoc tā clarissimoꝝ uiroꝝ comis-
 tio prosiliuerim, in mediū ad uos cohortandū. Enīmuero
 uiriū mear̄ & in cute(qd dicit) mihi metipſi cōſci⁹ ampliſ-
 simū hoc munus minime expet̄, in hāc prouinciā plus q̄
 periculosaꝝ, nō me ingeſſi, id certe qd debueram, ſcilicet
 terminos nō proſilire, meaq̄ eē quantulacūq̄ ſorte cōten-
 tus. Sed hēc ipsa obedientia uirtutū oīm antesignana, quā
 hiſce p̄ſibus meis uenerabilibus debeo, hoc classicū caner-
 re cogit. Vellē igit̄ o illuſtrissimi heroes adesse mihi iā nō
 Tullianū illum ſpīn, e ſuo domicilio, etiā quocūq̄ uellet
 remigrantē, neq̄ ex Helicone fictas muſas, ſed ſpīn quen-
 dā diuinū, illū certe, q(ut est apud Paulū) loquit̄ mysteria. I. Corin. ii.
 Vellē affore mihi Ioab quēpiā, q̄ uerbū ueꝝ poneret in os iij. Regū. xiiij.
 meū. Vellē(idq̄ int̄mis affecto p̄cordijs)eū mihi adesse, q̄
 ſibi deuotis, pollicitus eſt dare os & ſapientiā. Quū em in Luca, xxi.
 quit, ſteteritis aī reges & p̄ſides, nolite cogitare, q̄uo aut

A

Matth. x.
Marci. xiiij.

qd loquamini, dabit em uobis in illa hora, qd loquamini.
Siquidē de celeberrimo Eucharistiae sacramento, cui hēc
dies est sacra, deq; admirādo eius significato, unitate scili,
cet ecclesiastica, atq; cōcordia ch̄riana, iā nō oraturus qdē
sed ueluti e suggesto cōcionaturus, quē aliū æqui⁹ interpel
larē, q̄ illū q̄ eā fecit, fouet atq; defensat? Nā hūc scopum
declamatorio huic sermoni præfigere placuit, q̄ tempori
& festo quadret, q̄c in nouissimis his tēporibus (qbus ap
prime per Germaniā laborat christianismus) conducat.
Quē quidē scopū, ut modio super candelabrū exerā, dicā
luculentius cymbæ nostræ prorā & puppim circa hēc be
atissimi Pauli uerba uersari. Calix benedictionis cui bene
dicimus, nonne cōmunicatio sanguinis Ch̄ri est? Et panis
quē frangimus, nōne participatio corporis dñi est? Qm un
panis, & unū corpus multi sumus, oēs q̄ de uno pane, &
de uno calice participam⁹. Votis igit̄ oībus, & aio adesto
te, & benignū illū Iesu sp̄m inuocemus, ut dicēti mihi sug
gerat uerbi salutare semen, uobisq; id reddat efficax, dicen
tes, Aue Maria gratia plena.

Roma. viij.
Ephe. I.
Iohan. xiij.

Matth. xvi.

¶ Primogenitus ille in multis fratribus, & eatenius toti⁹ ec
clesiasticæ unitatis caput, posteaq; suos dilexisset usq; in fi
nē, & qd sui erat muneris, mansuetudinē, pietatē, mitita
rē, sup oīa aūt charitatē, uinculū pfectionis (ex q̄ om̄e cor
pus cōpactū & cōnexū, p oīm iuncturā subministratiōis)
satis supq; ip̄lis inculcasst, transiturus de hoc mūdo ad pa
trē, etiā & corpus suū dedit in cibū dicēs, Accipite & mā
ducate ex hoc oēs. Hoc est em̄ corpus meū, Sūliter & san
guinē in calicē, postq; cōenauit dicēs, Bibite ex eo oēs, hic
est em̄ sanguis meus noui testamēti, q̄ pro mltis effundet
in remissionē p̄ctōr̄. Queris cur̄ quasi yo id eruditissimis
huic Calaguritanæ familiæ uiris, nō sit cognitissimū, scili
cet ad signandū participantū panē, unitate plenā atq; per
fectā. Hic nēpe ex christianissimi Aug. Homilia legere,
(ni fallor) om̄es. Propterea sicut aī nos intellexerūt hoīes
dei, dñs noster Iesus Christus, corpus & sanguinē suū, no
bis in eis rebus cōmendauit, quæ ad aliquid unū redigunt̄

Ex multis nāq̄ granis, unus panis conficit, & ex multis ra
cemis, uinū in unū confluit. Sunt ergo uisibiles illē species
quas toties Paulus aut panē, aut calicē uocat signū, signū
est, est & illud significatū corpus, signū certe quod olim
super montē caliginosum eleuabat, signū cui cōtradicitur *Esa. xiii.*
qd pater signanit de^o, Signū est & ipsa cōmunicatio cor^o *Lucæ. II.*
poris, Deniq^z & h̄ qbus est participatio in id ipsum sanguis *Iohan. xv.*
nis, hoc est q simul siue cōmunicant, siue participant. Nā
& quod Gr̄ecor̄na^z, nos festiuē satis cōmunionē dicim^o
ideo pfecto, qd cōmunicantes cōferruminent, ip̄mq^z qd'
est unū cōpluat in oēs cōfluentia una. Multi em̄ unus pa
nis & unū corpus qui de uno pane participant. O admirabile signū, O admirandū mysteriū, Signū in signo, ueluti
apud Ezechielē rota in medio rotæ, Sed qualia hic sunt si
gna inquis^z Ipsū equidē in tres sectas discriminant, qd'
sit naturale, artificiale, & qd uocant sacramentale. Quib^o etiā signis uberes sacræ literæ scatent. Nonne em̄ succensi
ignis ortū sui natura signat fumus, in æthera concendēs,
Iam quid ait scriptura: Signū dederunt filii Israel, his q̄s
in insidijs collocauerant, ut postq^z urbē cōpissent, igne ac
cēderet, ut ascēdēte in altū fumo, captā urbē demōstrarēt.
Et ite^z alio in loco, Vidēs Iosue & oīs Israel, q̄ capta eēt *Iosue. viii.*
ciuitas & fum^o urbis ascēderet, reuersus percussit uiros Hai
Et in euang. Ch̄r̄s, Facto uesperi, dicitis, serenū erit, rubi^z *Matth. xvi.*
cundū est em̄ cōclū. Et mane, Hodie tēpestas, Rutilat em̄
triste cōclū, Faciē ergo cōeli dijudicare noscitis, signa aut
temporū non potestis. De artificialibus autem quis dubi
tet: Quid em̄ aliud sunt illi toties erecti lapides, illi tituli, *I. Mach. xiii.*
putei, illæ piramides, illæ Simeonis insculptæ columnæ *Iosue. ii.*
coccineus ille Raab meretricis funiculus? Huiusmodi ue
ro signa hic minime offendes, q̄ppe quū om̄ia, naturā rō
nēq^z transcendent. Comitant̄ hāc principio prioris testa
menti sacramētalia signa, signaculū cirūcisionis, signū il
lud fœderis, agnus paschalis, & qui in palo pēdebat colu
ber, ut est in Num. Fecit inquit Moses serpētem æneum *Capi. xxii.*
& posuit eū pro signo, quem percussi aspiciētes sanabant

Ezech. I.
*Albertus ser
mone. ix. de
eucharistia.*

Judith. ii.

Iosue. viii.

Matth. xvi.

I. Mach. xiii.
Iosue. ii.

Capi. xxii.

A ij

Quæ tñ prorsus uacua erāt signa, & iuxta Pauli uocē, ege
Gala. iiiij. na & infirma elemēta, qbus paruuli sub pedagogo seruies,
bāt ad modū circuli uinarij, qppe q̄ signarint tñ, non etiā
occluserint, id qđ sapiens edocet. Signū hñtes salutis, nō p
Sapien. xvi. qđ uidebant sanabant, sed p te oim saluatorē. Deinde nos
ui testamenti sacramenta, q̄ sola, authore noui mediatoris
plena sunt, eucharistiæ charismatūve donis, ut sic receden
Augustinus.
Actu. ii. tibus uetustiorib⁹, noua q̄q̄ sint oia. Etem⁹ lauachri aqua,
Iohan. I. carnē tangit & cor abluit, Baptisat unusq̄sq̄ in noie Iesu,
Heb. iii. in remissionē p̄ctōr⁹. Suscipis panē hūc quē frangim⁹, &
corpus dñi participas cibū q̄ pmanet in uitā æternā, ple
nū ḡra et ueritate. Videte ergo fratres, ne forte sit in aliquo
uīm cor malū incredulitatis, discedēdi a deo uiuo. Ne ob
duret q̄s ex uobis fallatia p̄cti, participes eñ Ch̄i effecti
sumus. Creditis si quispiā dicat. Ensub hoc pastillo latet
Phasianus, torren⁹ opiparæ carnes, occludit̄ caput, cur er
go nō et nob̄ dicētib⁹, sub uisibili hoc sacramētali signo ce
lari dñi purissimā carnē, imo q̄re nō & Ch̄o, q̄ inqt. Acci
pite & manducate hoc est corpus meū. Qđ tñ subinde, &
ecclesiasticā unitatē significat, ut sicut ex numerosissimis
granis tritici, Artabæ simila, redacta in pastā, panescit in
clibano, ita & hoim diuersissimū triticū (qppe q̄ a finib⁹
Matth. viii. orbis terræ ueniat, recubitus in sinu Abrahæ) cōtrio sub
mola ueteri hoie, in nouā cōspargaf similagine, charitatis
igne decoctā, qñ hoc pascha nřm, qđ immolatus Ch̄s est
I Corin. v. manducat in azimis synceritatis. Nā & sponsus in Epitha
Canti. vii. lamio m̄ris eccl̄iae, q̄ in dolore partit filios suos uter⁹ descri
turus. Venter (ingt) tuus sicut aceruus tritici, uallatis lilijs,
Habet eñ sub hoc aceruo triticū, sed qđ in sentibus, inter
q̄ zizanias crescit agri, Neoptolemos cōcordiæ christia
nē pfectiores. Gestat in utero & aliud, qđ ueluti in area tri
turae cruce, tūc locandū in horreū, qñ ueniet ille fortiter,
cuius uentilabrum in manu eius, q̄ purgabit areā suā, & con
gregabit triticū in horreū suū, paleas aut̄ cōburet igni in
extinguibili. Habet & tertium id qđ iā exceptit prōptuariū
coeleste, ubi cōcordia plena & facetas pfecta. Eia igit̄ fra

tres charissimi qd sibi uelit hic panis, sedulo remoremur,
simus aialia ruminantia & eatenus munda, ore & spū hoc
degustem⁹ sacramētū transformati sic in nouā similaginē,
hoc est in Ch̄m, cōsparsione nouā, creaturā nouā, cōfluē
tiā nouā. Eo eī p̄tē fortissimo armato penetrabim⁹ uni
uersos q̄ n̄fē cōcordiæ aduersant cuneos. Qūo eī nō uin
cerem⁹ in eo cui⁹ p̄tāti nemo resistit; Si deus pronobis, q̄s Iob. ix. &. xli.
cōtra nos; plane uniuersa poterimus in eo, q̄ nos cōforta^r Psal̄m. xlīij.
bit pane. Nā & Israel nō prius sibi fidit, ut Amalechiten Roma. viii.
comin⁹ experiat̄, quā eēt manna cōlesti, & aqua de petra
scatente cōfortat⁹. Quib⁹ etiā epulis refect⁹, egregi⁹ ille pu
gil David uniuersas hostiū copias despicit. Parasti (ingt)
in cōspectu meo mēsam, aduersus oēs q̄ tribulant me. Cre
ditote p̄tē, nulla tā uehemēs emulor̄ suppressio, null⁹ tā I. Reg. v.
infensus aries, quā huic eccl̄astico corpi suū cōnexū caput
Si eī ad Archæ p̄sentiā corruit Acephalus ille ac manus
cus Dagon si demoliūf Azotij, si fit p̄ singulas Gethorū
ciuitates imperfectio s̄euissima, si tā trepidant p̄œnæ exan
gues Acharonitæ, si occidit Oza calcitrant boues, nutat Can. iiiij.
forte plaustrū, et si uſ audita Archē captiuitate cadit Heli
dæ sella retrorsum, & fractis ceruicibus morit⁹, si nur⁹ uis
ceratim angif ut pariat, qd nō faciet cōlestis hæc & manus
na, scatens Archa, ubi de Silo in castra eccl̄iae fuerit dela
ta. Vociferabūt certe oēs Allophilī dicētes, uæ nobis, ue
nit deus, Quis nos saluabit de manu deoꝝ sublimiū istoꝝ I. Reg. iiiij.
Hi sunt dī q̄ pcusserūt Aegyptū omni plaga in deserto,
uæ nobis, gladius nō transibit terminos n̄ros, p̄sequemur Leuit. xxvi.
inimicos n̄ros & corruēt corā nobis, p̄sequent̄ qnq̄ ex no
stris cētū alienos, & centū de nobis decē milia. Terribiles
eī erimus ut castroꝝ acies ordinatissima, atq̄ in illa dñi Can. vi.
icrustatissima turri, plus q̄ mille clypei p̄debat, oīs arma^r
tura fortiū. Ampli⁹ & o uidere libet, qd nā ualeat hæc con Can. iiiij.
cordia. Cōcordiæ nihil æquale p̄tē, nihil æquiparandū Chryso. to. iiiij.
pacī. Vnus eī est nullus. Si uero sint unanimēs, decē nō ho. de cōcor
iā unus est, sed decuplus eoꝝ quisq̄ fit, & in decē unū in christiana in
uenies, & in uno decē, Percutit unus, sauciant̄ decē, Insu
sententia.

A iii

Apoca. iiiii.
Ezech.I.

Judith.xvi.

Judith.viii.
Cœli⁹ Cypri
an⁹ tractat de
simplicitate
plato⁹ aduer
sus Nouatia
nū schismatis
cum.

Matth.xvi.
Iohan.xxi.

Cant.vi.

Ephe.iiii.

diaris uni, & decē habes infestos, persequit te unus, & ui-
ctricia tela referūt decē. Antea unus egebat, sed iā Crassī,
uel Midæ opes habet. Viginti sunt illi man⁹, pedes uigin
ti & totidē oculi. Nō em̄ suis tñ conspicit ocellis, uer⁹ &
alienis. Ille iā Argus factus oculatissimus, & animal ocu-
lis plenū ante & retro, q̄ quū incedit nō reuertit, sed sem⁹
per susq̄ deq̄ aī facie suā gradit. Decē habet animas, ui-
ginti qbus operat man⁹, aures uiginti, centū digitos & to-
tidē pedū articulos. Quid em̄ aliud sibi uolunt hæc uulga-
tissima diuerbia. Amor facit extasim, Amic⁹ est alter ego
Is bona latera habet, forte dorsum, manus bonas, claros
oculos. V ides concordiae insignia, qualiter unū inexpu-
gnabile reddit atq̄ diuariat, qualiter unus differentib⁹ cir-
cūscribat loco⁹ intercapelinib⁹. Idē & in Perside & Ro-
ma, quodq̄ natura non possit, ualeat concordia, scilicet ex
uno facere millem, omni adamante stupidiore, fortiorem
athlante, oībusq̄ gigātibus uiris famosis, cui etiā uni San-
soni pro minimo fuetit in mandibula aīni, cædere mille
uiros, floccifacere neruiceos funes, rūpere fila telar⁹, euel-
lere clauū cū licio. Et cū Gedeone in trecētis perdere cen-
tū uiginti milia. Quamobrē unā esse uoluit ecclesiā suam
deus, unū panē, unū corpus, om̄es qui de uno pane & ca-
lice participant. Loquit em̄ ad Petru saluator, Ego dico
tibi, tu es Petrus & sup hanc petrā ædificabo ecclesiā meā
& portæ inferi non præualebunt aduersus eā, Tibi dabo
claves regni celo⁹ &c. Et ite⁹, postq̄ resurrexisset a mor-
tuis inter mortuos liber, pasce oues meas, profecto ut uni-
tate monstraret ecclīæ, cuius exordiū ab uno p̄ficiſcit, ten-
ditq̄ sp in unū. Quā etiam in Epitalamio spūs diuinus insi-
nuans ait. Vna est colūba mea, pfecta mea, una est matri
suæ, electa genetrici suæ. Et Paulus. Vnū corpus & un⁹
spūs, sicut uocati estis in una spe uocationis uestræ. Vna
est em̄ ecclīa, q̄ in fines orbis terræ, secunditatis propagis-
nes extendit. Qūo solis multi radij, sed lumen unū, & ra-
mi arboris multi, sed robur unū, tenaci radice fundatū, &
riui unius fontis cōplusculi, sic & ecclīa luce dñi p̄fusa, in-

oia climata radi os porrigit suos, unū tñ lumē est, qđ ubiqꝫ
diffundit, unus stipes, unū caput, origo una, unaqꝫ m̄ ex-
undantis fœcunditatis successib⁹ copiosa. Illius fœtu na-
scimur, illius lacte nutrimur, illius spū animam⁹. Adult⁹
rari nō p̄t sponsa Ch̄ri, incorrupta est & pudica, unam do-
mū nouit, unius cubiculi sanctimonīa casto pudore custo-
dit. Quisqꝫ ab ea segregatus, adulteræ iungit, prophanus
est, hostis est, deū nō habet patrē, q̄ eccliam nō habet ma-
trē, pereat necesse est, q̄ hac Archa, in hoc triclinio, in hac Iosue. ii.
summæ trinitatis tripoda, in hac domo Raab nō occludit
Patrē (inqt) tuū, ac matrē, fratresqꝫ, & oēm cognitionē tu-
am, colliges in domū tuā, q̄ ostiū domus tuæ egressus fue-
rit, reus sibi erit, sanguis ipsius erit in caput eius. Et iterū
loquit̄ deus. In domo una comedet agnus absqꝫ macula, Exodi. xii.
masculus anniculus, nō ejcietis de domo carnē foras. Q₂
qđ aliud effigiat, dic sodes quā carnē Ch̄ri, sc̄t̄ dñi mar-
garitū, minime projiciēdū ad porcos. Nec ullā credētibus
pter unā eccliam domū eē, quā inhabitāt unanimēs. Cete Matth. iii.
rū appetet spūs sc̄tūs in colubē specie, atqꝫ unica colubā di Marci. I.
cit̄ ecclesia, animal simplex & lātū, non felle amarē, non Lucæ. iii.
morsibus aut unguibus truculentū, nō cornibus s̄euū, sed Iohan. I.
hoīm domata cōtubernia, & colubarias affectans, p̄ agmi Cant. I. ii. iii.
na uolitans, simul edens filios, oris osculo cōcordiā agno-
scens, atqꝫ per om̄ia legē adimplens unitatis, quæ etiā oli-
uæ ramū, pacis signū ad Archā dīosciē detulisse. Quod Gene. viii.
in ecclesia nascenda sit simplicitas columbina, obtainēda Matth. x.
charitas, fraternitatis dilectio, lenitas agnōr̄, atqꝫ cū ser-
pentina astutia, ouina mansuetudo. Quod unitatis sacra Iohan. xix.
mentū in euangelio ostenditur, qñ tunica dñi Iesu incon- Prouer. xvi.
futilis, non diuidit omnino, nec scindit, sed sorte quā tē III, Reg. xi.
perauit deus, indiuidua manet. Contra deniqꝫ cū Salomo
ne obeunte diē regnū eius & pplūs scindere, Ahias Silo-
nites obuiam factus industrio Hieroboam in campo, in
duodecim minucias pallium suū coopertus erat, secuit di-
cens. Tolle tibi decem scissuras. Hæc enim dicit dominus
deus Israel, Ego scindam regnū de manu Solomonis, &

dabo tibi decē, eo q̄ dereliqrit me, & adorauerit Asther
ten deam Sydonior̄, & Chamos deū Moab, & Moloch

I.Reg.xv. deū filior̄ Ammon, & Saul cū sūmitatē pallij Samuelis

tā potenter cōstringeret, ut finderef, ait prophetes. Scidit

dñs regnū Israel a te hodie, & tradidit illud proximo tuo

meliori te. At uero qa Ch̄ri ppl̄ scindi nō p̄t, manet tunica

ca eius p̄ totū cohērēs, incōcissa, copulata, cōnexa. Et hec

est uestis illa Aaronica, in cui⁹ orā delcēdit unctio dñi, &

Iohan.viii. ix ros Hermon, i, exaltati luminis, qd Ch̄s est, Lux mūdi de

Ephe.v. q̄ apl̄s. Vt exhiberet sibi gl̄iosam ecclesia, nō habētē ma-

culā neq̄ rugā. Mūdaſ em̄ lauacro aquę in uerbo uitæ, ut

careat macula, extēdiſ ut careat ruga. Vbi extendit: certe

in cruce, quā fert post Iesum. Quotidie em̄ tunicas a fullo

nibus quodāmodo crucifigī uidem⁹, q̄tenus erugēt. Quis

ergo tā excors, sic discordiæ furore pfidus, ut scindere au-

deat unitatē dei, panē cœlestem, uestē dñi, eccliam Chri-

Iohan.x. Monet ipse in euāgelio & docet. Erit un⁹ grex, ouile unū

Lu.xi. & uiuus pastor. Et ite. Qui nō est mecū, aduersum me ē,

& q̄ mecū nō colligit, spargit, & in terra qs estimat fore,

aut ml̄tos opiliones, aut plures greges. Ap̄ls itē Paul⁹ idē

insinuās. Obsecro, inqt, uos fr̄es p̄ nomē dñi nři Iesu Chri

ut idip̄m dicatis oēs, & nō sint in uobis schismata. Sitis at

cōpositi in eodē sensu, & eadē scia. Et ite. Supportantes

I Corin.I. inuicē in charitate, solliciti seruare unitatē sp̄s in uinculo

Ephe.iii. pacis. Sed nō desūt prohdolor, nō desunt lupi rapaces, nō

parcētes gregi, q̄ post apl̄or̄ recessum, nedū in Epheso &

Asia (qd prophetabat Paulus) sed eheu nimiū in om̄i ora

uestimēti Aaronici, etiā nřa Germania in oues ferociunt

fœtas rapiūt disp̄guntq;. Hi q̄ sint, qbusq; modis latrocis

nenī, pulcherrimo tibi prototipon ob oculos depingā in

tēplo illo Hierosolymitano. Nimi⁹ qd multifariis ml̄tis,

q̄ modis olím expugnabat a iuuētute sua. Ip̄m em̄ tēpli

sp̄s sc̄ti uiui, hoc est eccliae typū fuisse, nemo q̄ uel a limi-

ne sacras l̄fas salutauerit, inficiabil. Vt em̄ in hac confessi-

I.Corin.x. re, multā argumentor̄ farraginē, & q̄ oia in figura cōtin-

Aggei ii. gebat illis, omittā, triuiale est illud Aggei uaticinū, Ma-

gna erit glia dom⁹ istius nouissimæ, plus q̄ primæ, qd nō
de tēplo scđo, ut pp̄ls ille uolebat carnalis, sed nouo testa^s Ibidem.
mēto dictū eē, paulo supius demōstrauit, ubi ait apte Chri
stū promittēs. Et mouebo oēs gētes, & ueniet desideratus
cūctis gētibus. Talib⁹ em̄ electis gentiū, dom⁹ dei edificat I. Petri. ii.
p testamētū nouū lapidib⁹ uiuis, lōge glorioſior q̄ tēplū il
lud fuerit, a Salomone constructū, & post captiuitatē in
ſtauratū, qñ nec prophetas habuit gens illa, sed multis cla
dibus afficta est, ab alienigenis regibus, ipſisq; Romanis
ſubiugata p Alexādrū, p Ptholomeū, dein bellis q̄ in Ma
chabeor; libris explicant, atq; ad postremū fundit⁹ subuer
ſa, ut iā totū circūcurſit et orbē absq; tēplo, ſacris, altatio, re
ge, ſacerdotio. Deniq; & primū qd fiebat tabernaculū, pa
rabola eft tpis instātis, teste Paulo, iuxta quā munera et ho Hebræ. ix.
ſtiæ offcrūt. Erat q̄q; in tēplo lapis ille angularis, antea to
tiens reprobat⁹, quē Chrm significare, petrā fidei lapidēq; Mat. xxi.
ſummū faciētē utraq; unū nemo negat. Qui eft & edifica Ephe. II.
tor ille Salomō, imo plus q̄ Salomon hic, exhibēſi glo Mat. xii.
riosam eccliam. Qūo ergo inq; marmoreū hoc cedrinū, iii. Reg. vi.
& inauratū tēplū, crebris infestabat incursibus. Quasi ue
ro nos lateat foris pugnas, intus sp sibi nō defuisse insidias
Totius eīn Palestini & Aſiæ honos unicus erat, qd ſui ue
nustate oīm ad ſe cōuertebat oculos, His amicitiā, illis alte
rā bilē cōmouens, qñ foris Chaldei, Ammonitæ, Aſſirij,
Græci, Samaritæ, Philistei, Aduenæ Romani, atq; Profe
leti debacchabant, inter q̄s Nabuchodonosor abſtulit spo
lia p̄ciosa, q̄ aurea, aurea q̄ argētea, argētea oēmq; Theſſal. iii. Reg. xxiiii.
ſauſ dom⁹ dñi. Anthiochus uero pphanabat. T̄ it⁹ fun^s I. Mach. I.
dit⁹ ſubuertit. Intus aut̄ ſatis agebat Alchim⁹ pro ſummo Iosephus.
ſacerdotio, q̄ cūtumultiabant, Menela⁹ legū & priſ pro
ditor. Ioānes, Symon, & reliq de qbus Machabeor; libri I. Mach. vii.
atq; Ioseph⁹. Hoc igif & i ecclia cōtigit a cunahilis. Quid II. Mach. v.
em̄ principio ferro & igne aduersus eā nō ſunt moliti im
peratores. Nero, Domitian⁹, Traian⁹, Marcus Antho.
Seuerus, Maximianus, Decius, Valerian⁹, Aurelian⁹, Di
ocletianus; a qbus dece, decē ſuſtinuit pſecutōes atrocissiſſ.

B

Aug. de ciuit. mas sibimet succedētes. Quas ei nō excitatū Threnodias
dei, lib. xvij. Turci & Sarraceni, in illis iōpis cētū & sexaginta, imo plu-
ribus bellis, Ab Eraclij t̄pibus, q̄ in altera expeditōne quā
aduersum Machumetistas traiectis in Africā copijs para-
uerat, amisit plus q̄ cētū q̄nquaginta milia, charissimumq̄
Theodo& germanū ch̄rianę miliciæ ducē; ut interim ta-
ceā Herodē in actis, uesanos in Iudæa p̄tifices, Julianū
apostatā, oēsq̄ illos in orbe Romano& p̄fectos, q̄ marty-
rū corpora laniarūt in terris. Enim uero ſepe expugnauerūt

Pſal. cxxvij. eccliam a iuuētute ſua, a pueris atq̄ crepūdijs, ſup dorsum
eius fabricauerūt p̄ctōres, prolōgauerūt iniqtatē ſuā. Sed
nō potuerūt ſibi, q̄ppe de cuius filijs p̄ allegoriā ſcriptum
ſit. Quanto magis opprimebat eos, tanto magis crescebat

Exodi. I.

II. Thimo. II. uerbo ſcilicet dei, qđ nō eſt alligatū etiā inter ipsos ſylues
Matth. vij. centes tribulos. Tēpestates eṁ ſuſcipit ecclia, ſed non de-
Chrys. ſer. de mergit nauicula Petri. Iacula in eā mittunt, ſed nō pforat,
ſacra. penthe. Machinamēta p̄tēparant, ſed turris nō elidit. Vnū ſer-
ho n̄. to. v. monē loquutus eſt p̄ſcator, & ut immobileſ turris pſeu-
fermo. xxvi. rat. Verbū nanq̄ dñi in aeternū permanet. Quanti tyran-
ni unū hoc delere conati ſunt, ſed nō potuerunt, ſupra pe-
trā eṁ aēdificata eſt. Considera tyrranos, regū diademata

gladios acutos, bestiar̄ dentes, laminas, ferreas ſartagines
uncos, & cīnia mala parata. Et pharetrā quidē ſuā euacua
uit diabolus, ſed nihil læſit, portæ eṁ inferi non p̄ſeuale-
būt aduersus eā. Testaſ res ipſa, testaſ horū q̄ fiunt aſtipu-
latio. Quanti impugnauerūt, & nemo p̄ualuit. Et impu-
gnatores quidē taciturnitati dati ſunt. Vbi nūc Claudi?
ubi August?
ubi Nero?
ubi Tyberi?
noia ſunt nuda, q̄a
ecclesiā impugnauerūt, memoriā p̄diderūt. Ipſa uero cla-
rior reſplendet. Quocunq̄ ieris, ad Indos, ad Mauros, ad
Britannos, ad Hispanos, uſq̄ ad ultimū terraꝝ ſinē inue-
nies. In principio erat uerbū, & uerbū erat apd deū, & de-
us erat uerbū, & quæ ſequunt. Aliud uero qđ ecclesi-
ſticæ concordiaſ aduersat genus, eſt qđ ſub pallio pietatiſ
q̄ ſuco caulas Christi inambulat, tanto utiq̄ periculofiuſus,
q̄to occultū magis, uidelicet quū non ſit pernicioſior pes

Iohan. I.

Ris, q̄ familiaris inimicus. Quod olim sōpitū, & iā pridē
repullulascere ordiens, nunc creuit in immensum, plusq;
fœtificat hæreticæ pueritatis zizaniā, ut tertiā q̄q; partē
stellarū, cauda sua constringere uideat, qm & sic fieri opor. Apo. xiiij.
tebat, p̄monente nos spū sancto p̄ aplm. In nouissimis in, II. Thimo. iii.
quit diebus instabunt tēpora periculosa, & erunt hoīes se
ip̄os amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemari, parentibus
non obedientes, ingratii, scelesti, sine affectione, sine pace,
criminatores, incōtinētes, immites, sine benignitate, pro-
ditores, proterui, tumidi, & uoluptatū amatores magis q̄
dei, habentes speciē quidē pietatis, uirtutē autē eius abne-
gantes. Et hos deuita. Ex his em̄ sunt qui penetrant do-
mos uiduarū, & captiuas ducūt mulierculas, oneratas pec-
catis, quæ ducunt uarijs desiderijs, semp discentes, & nun-
q̄ ad scientiā ueritatis peruenientes. Quemadmodū autē
Iamnes & Mambres restiterunt Mosi, ita & ij resistūt ue-
ritati, hoīes corrupti, mente reprobi circa fidem, sed ultra
non proficient. Insipientia em̄ eorū erit manifesta omni-
bus, sicut & illorum fuit, Veritati donātur quæcunq; præ-
dicta & appropinquantibus sæculorū finibus magis ma-
gisq; efflorescit error, incēdit liuor. Excetra sibilat, uictor
q; Synon incendia iactat, excecat cupiditas, inflat super-
bia, discordia exasperat, p̄cipitat ira. Sedet autē inter hæc
flens pia mater ecclia, raptis filijs de sinu suo. Id certe qd'
quū in ipso summo mentis apice despiceret, Egregius ille Hier. in Tre.
Hieremias uaticinabat. Non est inquit qui consoleat eam
ex om̄ibus charis eius. Om̄es amici eius sperauerūt in eā,
& facti sunt ei inimici. Migravit Iudas propter afflictio-
nē, & multitudinem seruitutis. Angustiata est, eo q; non
sint qui ueniant ad solemnitatē. Viderunt em̄ eam hostes
& deriserunt sabbata eius. Sacerdotes eius gementes, uir-
gines eius squalidæ, & ipsa oppressa amaritudine. Obscu-
ratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt
lapides sanctuarij in capite omnium platearum, & olim in
clyti amictiq; auro primo, reputati sunt i uasa testea. Qui
nutriebant in croceis, amplexati sunt stercora, maiorq; est

B ij

effecta iniqtas eoz, pctō Sodomoꝝ, q̄ subuersa est in mo-
mēto. Quis em̄ etiā Sedechia exoculatior, hæc fieri nō ui-
deat in hac nr̄a tēpestate, plus q̄ piculosa. Abire em̄ pleri-
q̄ ex nr̄is, nescio in quē Libanū, hoc est albū mōtē, ut uo-
lunt ipsi, in q̄ hæreticor̄ cōuenticula, ad q̄s Teutobohe-
mos. Migravit Iudas olim Ch̄ri, & unicæ eccl̄iae cōfessor
q̄s affatim hūanis cōstitutiūculis fuerit oppressus & serui-
tute cōtra legē cuāgelicā. Ostētui h̄nt solēnitates eccl̄iaſti-
cas, tanq̄ æquū nō fuerit festiuſ honorare laudib̄ ſctōs.
Sūt nedū ſqualide & oppugnantes, ſed & nuptui traditæ
ſct̄imoniales. Mutat̄ eſt color optim⁹, & aurū in bæreti,
ciffimā leprā, eoꝝ, q̄ uerbū dei adulterat̄. Cūq̄ multa i or-
be mōstra prognata ſint, legam⁹ in Eſaia centauros, Syre-
nas, Vlulas, & Onocrotalos. In Ioc Leuiathan, & Behe-
moth. Apud æthnicoſ, Chimeras, Hidras m̄ltor̄ capitū.
Cacū, Chirontē, Vmbras, Styges, Faunos, Satyrosq̄, &
Incubos, & nescio q̄s Cacadæmones. Ut ſola Germania
ab his portētis libera nō ſit, protulit prohdolor ſemē pelli-
mū, ſemē Chanaā, & nō Iuda, qđ inf Phialas falſo phātut
Hieron̄ cōtra Vigilantium deſcripturis, & placētas liguriēs, uir⁹ letale i insontes euo-
mit. Et q̄uo Euforbi⁹ in Pithagorā renat⁹ eē phibet̄, ſic in
iſto oīm hæreticor̄ mēſ atra, atq̄ biliosa ſurrexit. Quot
em̄ q̄ oīm in croceis ſcripturaꝝ uictitabāt, q̄ſo te iā nō ui-
deas pseudoprophetaꝝ ſtercora amplexari, & in unā eccl̄i
aſticā rē deſeuire. Quid nō ſunt moliti in ſacerdotes Ch̄ri
ſctōs, & eccl̄iae ſacraꝝ Hostes altaris ſacrificio Ch̄ri rebel-
les, & increduli, pro fide pfidi, pro religione ſacrilegi, ſpre-
tis p̄ſbyteris dupliči honore dignis, & ſacerdotio, naucifa-
ctis ſacramētis, aliud ſibi altare erexerūt, frondescere fece-
rūt lucos, immolat̄q̄ iā & luderat̄, nescio in cui⁹ Libani ex-
celsis. Et utinā Iosaphat q̄ſpiā, uel Aſa regnaret in Israel,
agēs qđ placitū eſt in cōſpectu dñi, ſubuerteret altaria pe-
grini cult⁹ & excelsa, cōfringeret ſtatuas, lucos ſuccideret
faceret legē & uniuerſa mādata, auferret de cūctis urbib⁹
aras Baalim, uitulos Hieroboā aureos, & phana, quæreret
dñm deū p̄fm nr̄oꝝ, diceret illud Hieremiæ. State ſuper

II. Corin. II.
Cap. xxxiiii.

Iob. iii. &. xl.

Hieron̄ cōtra
Vigilantium

I. Thimo. v.

II. Para. xiiii.

Cap. vi.

uias, & uidete & interrogate de semitis antiq^s, q̄ sit uia bo
na, ambulate in ea, & inuenietis requie a iabus uris, ambu^r *Esaiae. xxx.*
late in uis p̄m uſor^r, & nō declinabitis, neq^b ad dexterā,
neq^b ad sinistrā. Nō det ad cōmouēdū pedes uſos abusus il
le eccl^{ia}sticar^r re^r, dol^r, Symoniacæ fraudes, infaciabilis
clericor^r q̄rundā libido, luxus, pōpa, supciliū. Stat cū his, *Mat. xvi.*
ueluti int̄ spinas rosa, fides, cōtra quā neq^b portæ inferi p̄
ualēt, bñ fundata sup firmā petrā, ut neq^b uenti neq^b flumi
na, neq^b ulla tēpestas eā obruere possit, orāte & Chīo pro *Mat. vii.*
petra illa, ut nō deficeret fides ei^r, quē exauditū dicit Pau^r *Lucæ. vi.*
lus pro sua reuerētia. Stāt sacramēta etiā & ordinis & ma *Heb.v.*
trimoniū, & unctionis extremē, eoꝝq^b a ueteriorib^r in cōti
nētia gr̄e discrimē. Manet opus miss^r cū p̄paratorijs, uni
co chīiano^r sacrificio, ipsaq^b panis trāſubstantiatione. Ma
net paruulor^r baptisim^r, manet Exomologesis, quā auricu
larē uocat cōfessionē. Manet cōtritio, suborta ex ipa pctō
rū displicētia, manet sacramētal^r & euāgelica satissactio,
pegrinatiōes, flagella, statis dieb^r ieunia, uota etiā & mo
nostica, ceremoniar^r ritus. Manet libe^r arbitriū, actuū
suor^r cā subefficiēs, manent iusto^r merita, q̄ & alijs frugi
sunt, neutiq^b mortalissima, etiā si intret in iudiciū cū seruis
suis dñs, Manēt participatiōes, fraternitates, p̄ces, p̄ defun
ctis, purgatoriū, cātus Gregorian^r, decātatio psalmorum,
aiar^r q̄rundā mox post corporis exuitionē beatitas, sctō^r in
tercessio, atq^b uenerāda imago, Manet obediētia quā p̄la
tis etiā discolis debem^r, propter irā & cōsciētiā, & reliq id
genus, cōtra q̄ infrunitissime deblaterāt, hallucinant, lude
rantq^b. Cæter^r ut hoc genus q̄ egregie tibi describā, tripli
ci utar argumēto. Princípio em̄ facti sunt oēs prophetæ,
diuinaq^b mysteria singuli pro suo genio interptant, maio
rib^r etiā characterib^r, obelis uel Asteriscis ea signātes, q̄ ul̄
modice clero aduersa uidenf. Qd facinus non tm̄ reor ut
nūc plerisq^b uerbo^r cēturijs ip̄m aggredi oporteat, dūmo
do piō zelo & synceritate euangelicā fieret. Vellē em̄ cū *I. Corin. xiii.*
Paulo oēs prophetare magis q̄ loq linguis. *Quis em̄ pro
hibere p̄t, ne Heldad & Medad, p̄phetēt in castris?* *Quis Judith. v.*

B iii

In homi. ix. Delborā cōiugē Sellū: Quis illū apd Gregoriū Seruolū:
IMach. xij. Vellē oēs solatio h̄re sc̄tōs libros, & sese ad diuina erigere
Mat. vi. q̄ad possint. Vellē christianorū iusticiā abundare, plus q̄
II. Corin. iii. scribarū & pharisaeorū, qb̄ per om̄e sabbatū legi Moses
ctuum xv. In ep̄la de oī inculcait cabala, prælegit Talmut. Vellē iā uerificari illud
bus, dī, hist. li. Hieronymianū. Quod medicorū est, medici tractant: fa-
c. vi,

brilia fabri, sola scripturaq; ars est quā sibi passim oēs uen-
dicant. Scribimus īndocti, doctiq; poemata passim. Hanc
garrula anus, hanc delirus senex, hanc sophista uerbosus,
hanc uniuersi præsumūt & docent. Quin & illud sibi ui-
derit quisq; interpres, q̄ spū prophetet, legens' q̄q; quē in
scripturis sequat̄ interpretē, quē habeat didascolū, eū ne q̄
in lenitatis & euāgelico spū uitij̄ medef, corruptionē car-
pit. Christos tāgit, an q̄ sibñp̄lī solus & nō ad sobrietatem
sapiēs, cerebrosus rabula, oīa canino cōspurcat dente, con-
uitijs, scōmatibus, blasphemij̄s, iniurijs, calūnij̄sc̄. Hic ue-
luti sup ardētes prunas gallus, scripturaq; locos trāsiliens,
ibi uero de suo addēs, scilicet paleas ad triticū, aquas turbu-
lētas, aq̄s Marath ad puteos diuinaz̄ l̄faz̄ syncerissimos.

Quos uelim etiā paruulos ch̄fian efidei cētenis obseruare
oc̄lis, & oīno eoꝝ scripturas nō pbare magis q̄ ueluti Ver-
gili aurū ē stercore Enni, de medijs scādalīs colligere the-
oscebā. Atq; ut ex altero aduerteret, Nō eiusdē hoīs eē au-
reos nūmos & scripturas pbare, degustare uina, & pphe-
tas ac ap̄los itelligere, bellicū canere, cōglomerare cohōr-
tē, aciē struere, defēsare ab hoste p̄fiaꝝ, i sonentes gladio aiad
uertere, & legē dñi meditari die ac nocte. Optet em̄ quēli-
bet sua sorte eē cōtētū, memorēq; triti adagij̄, Ne futor ul-
tra crepidā, Nō oīa possum' oēs. Itēq; Nō oīa uni dī de-
deft. Tūc ei ch̄fiana resp. sui integritate uiget, tūc specie ue-
nustat̄ & elegātis pulchritudis decorē iduit, dū singlā q̄q;
locū tenēt sortita decēt, dū ē officioꝝ ac graduū nō cōfū-
sio, s̄z distributio. Sed qd dicā: Surrexere inumeri docto-
culi, pl̄ q̄ cētū sc̄lī nr̄i Catones, cētū Pauli, & totidē pseu-
doeuāgeliste, q nedū legis Numæ P̄pilij (q̄ statutū erat,
ut si q̄s k̄minū exarasset, & iſm et boues sacros eē) trā sgr̄s

Hieronymus
contra Vigilā,
I. Corin. xij

Iores sūt, sed & diuię sanctiōis. Nō oēs eē pphetas, nō oēs
apłos, nō oēs doctores. q̄ suis nenījs ac temerissimis technis
etia & sub yboꝝ illecebrosu fuso, cū aconito schedas suas
suffarciūt, virusq̄ suffūdūt letale, q̄ mactāt, occidūt, pdūtq̄
uni ouilis inoxiū pec⁹. V olebāt deiñ nōnulli h⁹ farinæ ni Sedm genus.
miū sibj̄pis fidētes furiosissimi audaculi, etia & gladio re
staurare sartatecta tēpli, qđq̄ scripsere, delere oēm illā mo
nachoꝝ turbā, ad eoꝝ archetypū q̄ Neemiq̄ tpib⁹ Hieru
Salē dirutā reedificatēs, una manu gladiū tenebāt, altera ue
ro trullā cemētariā, q̄ faciebat op⁹, ignari pr̄sus, q̄ ybo q̄
olim creuit eccl̄ia, optebat primū ei⁹ ruinę cōsulere, iuxta
ac exhortationib⁹ optimis, nō clypeo & hasta, nō phalera
tis caballis, & bōbardaꝝ tonitru, nō q̄libet indocto, eq̄te,
Icurra, pharmacopola, aut, pfuso monacho, q̄ in cōpitis et
triuīs euāgeliū suū pturiēs, ea dūtaxat docet q̄ uulgo plas
cēt credulo. Malle⁹ & securis ait scriptura, nō sūt audita i II.Reg.vi.
rēplo dū edificaref. Itē Nathan ad Dauid, ml̄tū sanguinē I.Pa.xxii.
fudisti, et p̄lma bella bellasti, n̄ poteris edificate domū noi
meo, tāto effuso sanguie corā me, fili⁹ q̄ nasceſ tibi, erit uir
q̄etissim⁹, ip̄e edificabit domū noi meo &c. Veꝝ qđe & il
lud ut ul̄semel loquēdo audax sim, qđ nemo etia Chores
bo siue Nabalo stultior ificias ibit, uehemēti qđā medicia
op⁹ fuisse eccl̄ie nimīu collapsis morib⁹. Nōnulli ei proh
dolor nimis auaricię studēt, alhīsq̄ esuriētib⁹ soli ebr̄i sunt
in meditullio delitiaḡ uiuētes. Sūt q̄s Amos describit. uac
ce pingues in Samaria, q̄ calūniā faciūt egenis & cōfrigūt Cap.iii.
paupes, q̄sq̄ Micheas q̄ uiolēt pellē eoꝝ desup ēis tollūt, Cap.iii.
q̄ comedūt carnes pp̄li dei, & pellē eoꝝ desup excoriāt, &
pl⁹ q̄ egregie, diuin⁹ Ezech. ca. xxxiiij. Sūt de qb⁹ in Esaia
canes muti, nō ualētes latrare, uidētes uana, dormiētes &
amātes sōnia, & canes ipudētissimi, nesciētes satitatē. Cæ
ci pfecto, & cēcoꝝ duces, ad Endimiōis sōnū stertētes q̄s
nisi a muro Hierosolymitano arceat Ioab q̄spia uix uisita II.Reg.v.
bit collegia nōnulla Ch̄s. Sed uideo p̄pemodū usu uenīt. Nō ingredie
re, ut epithima molestū & ardēs paꝝ dextrę adhibitū mor rishuc, nisi ab
bū ui exacerbarit, ueri⁹ q̄ expulerit, et dū scylla figif cadaꝝ fluleris caccos
in charybdi. Nā esto disciplia eccl̄iaſt, i mltis lōge plapsa & claudes.

Machi. xii.

Tit. III.
I. Corin. v.

Actuum v.

Matth. v.
II. Thimo. II.
Roma. xii.
Deut. xxxii.

a synceritate euāgelica, atq; innoxię oues uarijs tricis illas
queatę, huic tñ uulneri succurrēdū erat, Pharmaco māsue
tudinis euāgelico, Inuocato primū Machabei suo & q; cō
uenarū exēplo, magno mūdi principe, q; sine arietibus &
machinis, tpibus Iesu p̄cipitauit muros Hiericho, nō se
ditiosa libertate, nō bellico tumultu, nō cruētis dīgladia
tiōibus, nō q̄libet Pantomimo, aulico Parasito, milite gre
gario, Catafratto, aut lāceatio eqte, nō q̄buslibet Cerethi
siue Phileti. Qua tñ in re minime negauerim hæreticum
hoiem post primā & alterā admonitionē, hoc est ubi sana
doctrina p̄cesserit, de uita tollēdū, ut iuxta Pauli monita,
Malū a nobis ipsis auferat, expurgeſq; & uer⁹ fermētum
qñ etiā Petrus Ananiā Saphyrāq; morti tradidit caducæ,
Quid em̄ facit ch̄riano in grege luporū feritas, & canū ra
bies, & uenenu letale serpetū, cruentacq; bestiarū sœuitia?
Gratulādū cū tales de eccl̄ia runcant, ne oues Ch̄ri toxicā
cōtagione p̄dent. Cohærere nō p̄t amaritudo cū dulcedis
ne, cū lumine caligo, cū serenitate pluuiā, pugna cū pace,
cū sœcūditate sterilitas, cū fontib⁹ siccitas, cū tranquillitate
tēpestas. Iā alius de alio cū his temerarijs mihi cōflict⁹ est
q̄ & q̄so qs nō admireſ impudētiā? Gloriant se eē euāgelis
cos,, atq; ex illi⁹ angeli magni cōsiliij uerbis oib⁹ p̄cepta fa
ciūt, & tñ immemores scripturāe, dicētes. Audistis qa di
ctū ē antiqs, oculū p oculo, dētē p dēte, ego aut̄ dico uob
nō resistere malo. Itē seruū dei nō optet litigare. Itēq; nō
uos desēdētes charissimi, sed date locū iræ, scriptū ē ei, red
de mihi uindictā & ego retribuā, & q̄ sequunt̄. Percussi in
unā maxillā, nō mox alterā p̄bent, id certe qđ neq; Paul⁹ fe
cit, qñ Ananię mādāti os ei⁹ p̄cutere, dicebat. Percutiat te
deus paries dealbat̄. Iudicio cōtendūt, nedū , p tunica &
pallio etiā &, p faba neutiq; uirū euāgelicū siue Cratē The
banū imitātes. Neq; pedē mouere dignan̄t pro his, qbus
tñ inimicāt̄ sacerdotib⁹, taceo ut cū ipsis deambulēt duo
milia passuū. O euāgelicos uitios, dicā exp̄ssiūs . O satanę
satellites, O oparios subdolos. O impudētissimū hoim ge
nus, oīni Protheo & Cameleonte incōstātius, qđ iā bella

prohibet, iā uero p̄agmina tumultuat, oīm maxie bellico,
fūssimū, q̄sī uero ch̄ian⁹ princeps sine cā gladiū portet, sci Roma. xiij.
licet ne q̄nq; in illo corruāt. Ipsos aut̄ deceat oē qd uenerit
in mēte. Quib⁹ certe nihil euāgelicæ yitatis adesse putau
rim, q̄ppe q̄ stupra, adulteria, furta, rapinas, incēdia, tristis,
aq̄j bella, cōciliāt, uarias doli reparant artes, astutāq; sp̄ ge,
rūt sub pectore uulpē, licet arrogantissima supbia, uenere
sua q̄ urunt, atq; pp̄laris auræ uenatu pcultū, euāgeliū ha,
ctenus mltis sēculis, ut uolūt, sub scabello latitās, solos se
sape & pdicare autumāt, in q̄ certe q̄tū crescāt, qbusve uit
tutib⁹ p̄stent uel lippietib⁹ oculis, aut talpa cæciorib⁹ claq;
His ergo scđo loco satis in ecclasticam cōfluentiā deseui,
erūt. Tertiū yō & ultimū q̄ magis infeliciter, illud est q̄ Tertiū genus.
ordinē eius auferūt, q̄sī oēs æq;les sim⁹ diuino iure, æquali
sacerdotes, cōfessores, parrochi, psules, atq; doctores, Qd'
q̄lo, qd aliud ē q̄ furere, q̄ honorādis p̄ibus, oēm auferre
honorē: q̄ oia & infima summis, & summa infimis, ueluti
in uno Hesiodi siue Anaxagorico cahos cōfūdere: q̄ im,
proba ac seditiosa factione, eccliam tollere, q̄ in ipsa ordi
nū uarietate cōsistit. Regina eīm hēc deo astas, in induuijs Psalm. xliij.,
aureis eaten⁹ plene formosa ē, & columnis, q̄tenus uarieta
te circūamicit. Necq; aliter ad illi⁹ triūphantis eccliae exē
plar, qd Mosi in mōte mōstratū est, ueluti aurora rutilās, In Exodo.
aut castroꝝ acies ordinatissima prognaret, aut pulchra ut Can. vi.
Iuna int̄ tot q̄ in claritate differūt stellas, irradiaret, nisi sub Ibidem.
hoc ordinū discrimine. Qd ille Archanoꝝ dei cognitor
Dionysi⁹ optie callēs Hierarchiā hāc nřam, purgātib⁹ dia
conib⁹, illuminātib⁹ presbyteris, atq; pficiētibus ep̄is, sc̄tē
dispositā afferit, q̄tenus coelesti, supnoꝝ mentiū cōformis
fuerit, ubi diuin⁹ ille influx⁹ p̄ altiores in infimos usq; ordi
natissime dilabit. Hinc & Nicaula Sabeoꝝ & Aethiopiꝝ I. Reg. iii.
regina, cū a finib⁹ orbis terre uenisset, auditū Solomonis
sapiētiā, uidissetq; quā erexerat regiā, famuloꝝ uaria pan
dochia, & q̄p̄clar̄ illū ministratiū ordinē, uarios amictus
atq; pincernas, usq; adeo obstupuit, ut ultra sp̄m nō habe
ret. Quæ res sī p̄ibus credas, multiformes uni⁹ ecclastici

C

corpis gradus p̄fessigiabat. Quos & beatissim⁹ Paulus do-
cet in illis ipsis uerbis, q̄b⁹ huic declamatorio sermoni Co-
lophonē addā. V nū corpus inquit m̄lti sumus. Nā si unū
corpus, & corpus nō est unū mēbrū, sed multa, ergo alter
alterius membrū, & alius auris, alius oculus, alius pes, alius
manus, & si quid est eiusmodi in corpore. Sicut eīm̄ corp⁹
unū est, & mēbra habet multa, oīa aut̄ mēbra corporis cū
sint multa, unū tamen corpus sunt, ita & Christus. Etenī
in uno spiritu, om̄nes nos in unū corpus baptizati sumus, si
ue Iudæi, siue Gentiles, siue serui, siue liberi, & om̄nes in
uno spiritu potati sumus. Si totum corpus oculus, ubi au-
ditus? Si totū auditus, ubi odoratus? Amplius si essent om̄nia
unū membrū, ubi corpus? Nunc ergo multa quidem
membra, unū autē corpus om̄nes, qui de uno pane & de
uno calice participant. Hæc sedulo meditemur, & quia ut
iterū Pauliniſ utar uerbis, quosdam, non om̄nes posuit in
ecclesia, primū apostolos, secundo prophetas, tertio do-
ctores, deinde uirtutes & quæ sequuntur. Nunquid enim
om̄nes prophetæ, nunquid om̄nes apostoli, nunquid om̄nes
doctores? Diuisiones gratiarū sunt ministratioñū, &
operatioñū, idem uero corpus, probe callentes, omnem
qui caperata fronte, contranititur, omnia esse uolens, pro
temeritatis ausu diuina animaduersione puniri. Sic nem-
pe Chorē Dathan et Abiron cū aduersum Mosen & A-
aron sacerdotē erigeretur, thurificare molientes, pœnas
pro suis conatibus penderunt, patuit eīm̄ terra, ruptis com-
paginibus, uiuentesc̄ soli hiatus absorbut. Nec factionis
huius signiferos tātū ira dei p̄cessit, sed & cæteros ducen-
tos quinquaginta eiusdē furoris cōparticipes, quos cōglo-
batos, exiens a domino ignis, properata ultōne deuorauit
admonēs scilicet improbe fieri, quicqđ cōtra dei ordinati-
onē tentat humana uoluntas. Et filij Aaron, dū are alienū
ignem admonēt, uindicante dño extinguit. Sic & Ozias
rex, cū resistente sibi Azaria sacerdote, thuribulū circūagi-
taret, improbus sacrificulus, lepra in fronte notatus est, ea
corpis pte, ubi signant̄ q̄ dñi sunt, faciat ergo quēlibet alie-

I.Corin.x.
Roma.xii.

I.Corin.xii

I.Corin.xii.

Ibidem.

Num̄.xvi.

Ibidem.

Leuiti.x.

na picula cautū. Nec q̄s q̄ aliquē in eccl̄ia sibi sumat hono Hebræ. v.
rē, nisi q̄ uocat a deo tanq̄ Aaron, expectet q̄usq; p manus
epoꝝ spūs sc̄ti muniū indipiscaſ. Ne dicat luderādo pp̄lī
cōſensu ſacerdotes fieri atq; deſtitui, eosq; q̄ nō cōcionant
nihil minus eē q̄ ſacerdotes, nec aliter ſacerdotes, q̄ hō pi
ctus eſt hō, aut certe in ipſa rei natura, Ōm̄es nos equa diſ
tributione eē regale ſacerdotiū, & in ceteris oībus pares. I. Corin. xii.
Neq; ob id ſe nō eē de corpe ſuſpiceſ. Si ei dixerit pes q̄m
nō ſum man⁹, nō ſum de corpe, nū iđo nō ē de corpe. Et ſi Ephe. iij.
dixerit auris, q̄m nō ſū ocul⁹, nō ſū de corpe, nū ideo nō ē
de corpe. Nouit dñs q̄le q̄tūq; talentū cuiq; tribuat, ut ſer
ueſ cōpago corporis unitasq; spūs i uinclo pacis. Et i mēbris Aug. ſup psal
n̄is uidetis fr̄es ſingl̄a ſuis gaudere officijs. V idet ocul⁹ & mū, Dñe non
nō audit, auris audit & nō uidet, manus operaſ nec audit, eſt exal. i ſnīa.
nec uidet, pes abulat, nec audit nec uidet, nec facit manus
opa. Et ſi ſit i corpe uigor, neq; aduerſū ſe litigēt mēbra &
auris uidet in oclo, & ocul⁹ audit in aure, Nec obijci p̄t au
ri, q̄a nō uidet ut dicat ei, Nihil es, faciē celi diſjudicare nō
noſti, r̄ndet eñi. In hoc ipo capite ſū ubi ocul⁹, i me lumen
celi nō uideo, i illo ſo cū q̄ ſū, oia cetno. Ita aure dicēte, pu Iob. xii.
pilla mihi uidet, ocul⁹ d̄t, mihi auris ſuſba diſjudicat, ocli &
aures, deū exqſiuī manib⁹ meis & nō ſū decept⁹, man⁹, qđ I. Iohān. I.
oclis n̄is uidim⁹ & aurib⁹ n̄is audiūim⁹ & man⁹ n̄æ con Psalm. lxvii.
trectauerūt, id teſtamur. Oculi, aures, & man⁹, pes meſte I. Aorin. xii.
tit in directo, in eccl̄iis bñdicā te dñe. Dirige gressus meos
in ſemitis tuis, ut nō moueant uestigia mea. Omnia eñ in
uno corpe ſibimet cooperant, ſiue gloriaſ unū mēbrū, cō
gaudent oia mēbra, & ſi qđ patiſ unū mēbrū, cōpatiuntur
oia mēbra. Nunq; eñi q̄a in corpore pes lōgius diſtat ab
oculo, qñ forte pes ſpinā calcauerit deſerūt oculi, & non Augustinus.
totū corpus cōtrahit, & ſedet hō, curuaſ ſpinā dorſi, ut q̄
rat ſpinā q̄ hæſit in planta. Satagunt certe om̄ia membra,
ut de læſa uili in loco caruncula educaſ ſpinā, flet oculus,
ab alto caput demittit, os loquitur, dolet cor, ſanguis stu
pet, & uel claudicant ad chyrturgicū pedes'. Quisquis er
go in corpore Christi neq; ſacrificare, prophetare, ligare,

C ij

soluere, cōcēsare, e suggesto cōcionari, & qđ est amplius
e iūmbis uocare mortuos, nō ea qrat, sed ihs oīm suor̄ co,
natū scopus sit, ut p̄stet in corpe, in q̄ poterit q̄cqd ualeat
ali⁹. Nā & in Ch̄o Iesu, maiora uident̄ patrasse apli, ad q̄
rū umbrā sanabān̄ ægroti. Vñ: ut sc̄ plus ualeat farmē
ta q̄ radix. Sed apud eū cui p̄ tradidit oīa in man⁹, nō ē im
possibile oē uerbū, etiā absq̄ Petro, q̄ cōtra sine corpore et
Ch̄o nō p̄t facere qcq̄. Et his q̄sl̄ obiectā calūniā in obla
trātes retorqat. Quid sic loqris, Nō es ch̄ian⁹, qa non oīa
potes, possis & auri dicere, Nō es in corpe, qa non uides?
Qñ in eo sum corpe, q̄ Petrus, is & mihi opa uaria prodi
gia, signa, atq̄ portēta, qd̄q̄ min⁹ possum cōpati mīhi, &
qd̄ plus p̄t ipe cōgratulor illi. Hui⁹ frēs charissimi hēc uox
est, Dñe nō ē exaltatū cor meū, neq̄ eleuati sunt oculi mei
Neq̄ ambulaui in magnis, neq̄ in mirabilib⁹ sup me. Qđ
em̄ excessit uires meas ait, nō q̄slui nō ibi me extēdi, nolui
ibi me magnificare. Nolo eor̄ farinā, q̄ semet cū Adonia
p̄ficiūt in quēlibet gradū, q̄s in psalmo spūs sctūs notat se/
dētes in pestilētiæ cathedra, pestes & lues fidei, serpentis
ore fallētes, & adulterādæ vitatis artifices, q̄ sermo ut cā
cer serpit, q̄ flat⁹ singulor̄ p̄cordijs triueneficū uirus in/
fundit. Quos etiā Ioānes execrat, & p̄cutit dicēs. Ex nob̄
prodierūt, sed nō erāt ex nob̄. Nā si fuissent ex nob̄, pmā
fissent utiq̄ nobiscū. Sed ut manifesti sint, qm̄ nō sunt ex
nob̄. Nemo em̄ æstimet bonos de ecclīa posse discedere.
Triticū nō rapit uētus, nec arborē solida radice fundatā p̄
cella subuertit. Inanes paleæ tēpestate iactāt̄, Inualidē ar/
bores turbinis incursu q̄tiunt̄. Optet aut̄ & hēreses eē, ut
probati manifesti sint in nob̄, sic em̄ p̄ban̄ fideles, sic p̄si/
di uētilant̄, sic & aī iudicij diē, hoedi separāt̄ ab ouib⁹. Ne
q̄ ob id stantiū in fide uirt⁹ diminuit̄, qa illo& fracta est fi/
des, & oliua in oleastrū cōmutata, ūl̄ qa deficiente Iuda a
discipulor̄ cōtubernio, dñs p̄dit̄. Quid em̄ si qdā eor̄ nō
crediderūt ait Paulus. Nunqd incredulitas illorū, fidē dei
euacuauit. Absit, ē em̄ deus uerax, oīs hō āt mēdax. Quid
nocuit Stephano cæterisq̄ boni testimonij uiris, Nicolai

Aetūm.v.
Iohan. iiij.
Lucæ.I.
Iohan.xv.

Psal.cxxx.

iij.Reg.I.

iij.Thimo.iij.

Iohan.iij.

I.Corin.x.

Roma.xi.
Roma.iiij.

tarū hæresis? Quid Petro, Ananias & Symon? Quid Eli Act. vi.
mas & Magus Barien Paulo? An ne ullā potuit inferre Act. v. & viii.
uim captæ Saræ Pharaos? Nōne flagellauit dñs uniuersam Act. xiij.
domū ei⁹ ppter illā Abrahæ uxorculā? Sic profecto fœc⁹
cāda ecclia mī, q̄ hactenus in fide Abrahæ plures genuit
Isaacos p̄ repromotionē minime prostituit, & a sponsi sui Roma. ix.
amplexib⁹ repudiari neqt, hinniat licet Pharaos, p̄det hæretic⁹,
ferociat Alecto, Thisiphone, & Megera, & si q̄ pe
iores siue Acherontis, siue Trenari sint furiæ, cōtra quā
nullæ inferoræ portæ p̄ualent. Stat ch̄fianoræ etiā & teuto Mat. xvii.
nū maior ps in fidei robore, p̄batior, p̄seueratq; in gremio
mīs, a q̄ tñ gr̄æ se nouit cōfēcutā. Et opto qdē dilectissi
mi p̄fes, cōfūlo pari⁹ & suadeo, ut nemo peat. Nemo col Hebræ x.
lectionē nr̄am deserat, si tñ nōnullos hui⁹ schismatis autho
res ob cæcā eorū obſtinatiā nō poterit ad nr̄m ouile, cōſi
liū ſalubre reuocare, Vos q̄ ſpiritales eſtis, corrīpite hm̄i
in ſpū lenitatis. Videte ſi fr̄is aiam lucrari poffit, ob id in Gala. vi.
corruptā adepturi coronā. Offerat qſcq; p̄ resarcīdo taber Matth. xviii.
naculo quantū ualet, ſiue aurū ſiue argētum, ſacīntū, aut I. Corin. ix.
purpurā, ſiue ligna ſethim, oleū ad cōcīnādas lāpades, thi⁹ Exodi. xxv.
mīama uel etiā pilos capraꝝ. Q, ſi petroſam, ſentibus ſpī
niſcq; luxuriātē puiā & oīquaq; malā terrā offendit uerbi Lucæ. viij.
ſemē gressus uſos, a femitis eorū prohibete, aīas uſas de la Prouer. I.
queo uenatiū eripite. Recedite a taſnaculis impiorū, ne in Psal. cxxij.
uoluamini cū eis. Quodcūq; em̄ tetigerit immūd⁹, immū
dū' erit, a cōtacta pice coinqnatū, a modico fermēto corru
ptū. Vitate qſlo eiusmodi hoīes, & ab om̄i latere auribus
q̄ p̄nicioſa colloqa, ceu mortis cōtagiū arcete, ſicut ſcrip
tū eſt. Sopi aures tuas ſpinis, & linguā nequā noli audire, Eccle. xxviij.
& ori tuo ſctō ostia, & ſeras aurib⁹ tuis. Et iterū, Nolite ſe
duci. Corrūpunt bonos mores colloqa praua. In nr̄m em̄
exitū puigiles excubāt cū Sathana mille dolis, mille noce
di artib⁹ armati cōtendētes mētes nr̄as, e ſublimi cōfigere,
q̄b⁹ qdē neq; Herculi, neq; Cephalo, & qd æthnicos me
more, neq; Gabaonitis ullū iaculū certi⁹, niſi ſidei impene
trabili ſcuto excipient. Cōtestatis apli uox eſt, denūciam⁹

C iii

uobis frēs, in noīe dñi nři Iesu Chři, ut subtrahatis uos ab
omni fratre ambulāte inordinate, & nō scđm traditionem
quā acceperūt a nobis. Et ite, Nemo uos seducat inanis
bus uerbis, propter hæc em̄ uenit ira dei in filios diffidēt ię
Nolite ergo effici participes eorū, Verterūt dorsa ad tem-
plū, nescio quē plāgētes Adonidē, deliquerūt dñm fontē
aquei uiue, & fecerūt sibi cisternas dissipatas fere oblita-
torū hæresiarcharū. Quapropter spernēda est hæc Sodoma
ma atq; Gomorrha, ne pari criminē, & ipi teneamur. No-
bis em̄ un⁹ deus ē, & p̄ oīm, q̄ est sup oēs & p̄ oīa, & i oī-
bus nobis, unus Chřs, una ecclia, unus dñs, una fides, unū
baptisma. Oēs (ingt) in unū corpus baptisati sum⁹, & mlti
unū corpus sumus. Quid est unū corpus? Ne distrahatur
sed mutua inter se connexione cohæreat, ne nos alterutru
cōtemnamus, potius alrer alteri⁹ onera portet. Nemo em̄
unq; carnē suā odio habuit, sed enutrit, & fouet eā, propte-
rea domū unā deus dedit, mūdū, oībus unū solē accendit,
unū extēdit tectū, cōlū, unū generationis modū largitus
est, unā patriā, mēsam apposuit unā, terrā dedit & alia hac
multo maiore, uerū & hāc unā, mysteriorū cōsortes norū
qd dicit, Oēs em̄ de uno pane participam⁹, & simul i unū
diues & paup, uno poculo reficimur. Nec q̄ plus colligit
de manna, habet amplius, nec q̄ minus parauerat, repit mi-
nus, sed gomor p̄ singula capita. Sed sumit un⁹, sumūt mil-
le, tñm isti quantū illle, Semp ergo uiri sonet suavis hēc me-
lodia in auribus nřis. Ecce q̄ bonū & q̄ iucundū habitare
frēs in unū, ex q̄ & monachi appellati sunt, & monasteria
genita, sonuit em̄ p̄ orbē terrae & q̄ dispersi erāt cōgregati
sunt in unū, factaq; sunt eis cor unū, & aia in dño. Vñ & il-
le unus sanabat in piscina, q̄ ille unus, q̄ inuētus est, trī-
ginta octo annos hñs in infirmitate sua. Nimi⁹ q̄a una est
ecclia, unū corpus, qd sp̄ sanat, magnus ille de cōculo adue-
niens medicus, ille Samaritanus, sermo ille diuinus, q̄ me-
dotū in cōfessione Chři occisi fuerint, noxa hæc, nec san-
guine eluet, nec purgabit carbonib⁹ uastatorijs. Inexpia

Ephe. v.
Ezech viii.
Hiere. II.

I. Corin. xii.
I. Corin. x.

Gala. v.

I. Corin. x.

Exodi. xvi.

Psal. cxxxij.
Augustinus.

Act. iiiij.

Iohan. v.

Esaiae. lxi.
Cypri. i. finia.

bilis em̄ discordię culpa, nec passione purgat. Esse martyr
nō p̄t, q̄ p̄ charitatē in deo, eiusq; cōcordi ecclesia nō manet
Paulo id cōtestante, ubi ait. Et si tradidero corpus meū, ita
ut ardeā, charitatē aut nō habeā, nihil mihi prodest. Arde
ant ergo licet flāmis, & aquis traditi, uel obiecti bestijs ani
mas suat ponāt, nō erit hæc fidei corona, sed poena pfidiæ
nec religiosæ uirtutis exitus, sed desperationis p̄sumptio
nisq; interitus. Occidi em̄ p̄t, coronari nō p̄t, q̄ eā q̄ regna
tura est, deserit. Sic se ch̄ristianos profitent, q̄uo & Christū
diabolus s̄epe mentit, q̄n se in euāgeliū lucis transformat, I. Corin. xiii.
ipso dño p̄monente. Multi uenient in noīe meo dicentes, II. Co. xi.
ego sum Ch̄rs, & multos seducent, q̄uo & illi q̄ se uirtutes
multas p̄fecisse dicent, q̄ audient. Amen dico uobis nescio
uos, Eia igit̄ fr̄es charissimi christianā cōcordiā, utrisq; bra
chijs amplectemur, maxime uero, q̄ iā circa hanc aquarū
Rheni, Mosellæq; Confluentiā cōfluximus, confluamus
quæso, oro atq; obsecro in Cōflentiā unā. A quæ em̄ mul
tæ, populi multi, neq; cuticulā (qd aiunt) nostrā ociosi tra
temus, sed in ea Confluentia murū nos opponamus pro
domo Israel. Diligamus pacis uinculū, testamentū Ch̄ri,
qd solum facit uidere dies bonos, postesq; animæ nr̄ae san
guine unici subliniamus, a deuastāte angelo & Aegyptū
percutiente liberandi probe callentes. Qm̄ unus panis &
unū corpus multi sum⁹, oēs qui de uno pane & de uno ca
lice participamus, gratia & misericordia domini nostri Ie
su Christi benedicti in sæcula Amen. τελος,

I. Corin. xiii.

II. Co. xi.

Mat. xiii.

Matth. vii.

Apoca. xvii.

¶ Exclamatio cuiusdam
Neotherici.

Ex̄it a mundo, uerum, iustumq; capaci.
Est natum falsum turpiter, absq; fide.

¶ Coloniæ in officina honesti ciuis
Petri Quentell,

liver. In die Höhe dagegen ist der Untergang des alten
Reichs. Das ist die einzige Kette, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber
nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande
wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber
nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

Die alte Geschichtskette ist die, welche die alte
Geschichte mit der neuen zusammenhält. Aber

nun geht es darum, die alte Geschichtskette zu
verbinden, so wie sie in dem ersten Bande geschaffen
wurde, und so wie sie in dem zweiten Bande

wieder aufgenommen wird. Das ist die Aufgabe,
die ich mir gestellt habe.

TR

Th
1505